

Sveaskogs ekoparker

- en möjlighet för södra Sveriges skogar och landsbygd

I maj 2003 invigde Sveaskog sin [första ekopark på Omberg](#). Det skickade en våg av positiv energi genom svensk naturvård. Östergötlands landshövding invigde ekoparken i närvaron av Sveaskogs högsta ledning, Världsnaturfonden WWF:s internationella generalsekreterare och media. Ambitionen att ekoparken skulle stärka Sverige som resmål för naturintresserade besökare var tydlig.

Åren därefter följde ett radband av nya ekoparker. Idag finns det 37 parker, varav fem här i Götaland. Ekoparkernas koncept kan sammanfattas som [en kombination av skogsbruk, naturvård och social rekreation](#). Den första tiden präglades också av viktiga insatser för att främja skogarnas biologiska mångfald och restaurera värdefull natur. Åtgärder som idag syns som positiva resultat i färska inventeringar från bland annat Hornsö ekopark. Under 2010-talet hamnade dock mer fokus på skogsbruket, flera tidigare anställda [kritiserade Sveaskog](#) och den ideella naturvården började ifrågasätta konceptet.

I höstas noterades ett glädjande omtag. Flera av Naturskyddsföreningens länsförbund i södra Sverige och BirdLife Sverige finansierade tillsammans med Sveaskog [en förstudie](#) kring en möjlig återintroduktion av svart stork. En samverkan som gav positiv medial uppmärksamhet runt årsskiftet.

Trots avsatta ekoparker ökar hotet mot den biologiska mångfalden i södra Sveriges skogar. I Götaland har ett småbrutet mosaiklandskap till stor del ersatts av artfattiga barrmonokulturer. De senaste årens ökade uttag av skogsråvara har också sänkt skogarnas omloppstider. Rödlistan för arter knutna till Götalands skogar omfattar nu 1 900 arter och de främsta hoten kommer från avverkningar och igenväxning av hag- och ängsmarker. En stor del av mångfalden är kopplad till löv-, ädellöv- och barrskog. Nästan hundra skogslevande arter har försvunnit från Götaland. Än värre är att listan över skogslevande arter, som har försvunnit från minst ett av Götalands län, nu omfattar 360 arter. Trots detta har Götalands skogar det lägsta skyddet i landet. Den formellt skyddade skogen uppgår bara till 3,5 procent. Dessutom minskar farten i naturskyddsarbetet. I Nagoya 2010 lovade Sverige och andra länder att skydda 17 procent av representativa ekologiska naturtyper. Utfallet, att landarealen i nationalparker, naturreservat och biotoppskydd har ökat med sex promille till 3,2 procent, imponerar inte.

Våren 2002 presenterade Sveaskog sin [första miljöpolicy](#). Rubriken i Dagens Nyheter den 27 april var [Arealen skyddad skog fördubblas](#) och ambitionen välkomnades av den ideella naturvården. Särskilt glädjande för södra Sverige var den *"långsiktiga ambitionen att nå 20 procent naturvårdsareal av den produktiva skogsmarken inom varje skogsregion."* Våren 2021 presenterades en ny inriktning och en [policy för hållbart skogsbruk](#). Här lovade Sveaskog att bland annat anpassa *"sina mål för skydd av skogsmark till EU:s mål om 10 procent strikt skyddad och 30 procent allmänt skyddad areal."* Bolagets högsta ledning har förtydligat att denna ambition gäller varje skogsregion. Ett rimligt klargörande då hotade arter i sydliga ädellövskogar inte värnas av att någon annan typ av skog skyddas i en annan del av landet.

I augusti 2024 vann EU:s förordning för restaurering av värdefull natur laga kraft i Sverige. Syftet är att värna en hotad biologisk mångfald och därmed sammanfaller nu nationella intressen med Sveaskogs löften och redan stora avsatta skogsområden. Ekoparkerna skogar är perfekta för att förverkliga EU:s ambitioner att återskapa hotade skogs- och naturtyper här i södra Sverige och de kan samtidigt blir en fantastisk arena för en bred, konstruktiv och framgångsrik samverkan mellan ideell naturvård och Sveaskog.

Glöm inte heller den ursprungliga visionen från invigningen av Ombergs ekopark att stärka Sverige som ett attraktivt resmål för naturintresserade besökare. Flera [analyser](#) visar att stora skyddade skogar i södra Sverige kan skapa fler arbetstillfällen och större lokala intäkter än traditionellt skogsbruk. Dessutom är det lättare att hantera målkonflikter mellan naturskydd och turism, än utmaningen att kombinera produktionsskogsbruk med biologisk mångfald.

Därför menar vi att ett omfattande restaureringsarbete tillsammans med ett stärkt skydd av Götalands fem ekoparker och en genomtänkt satsning på natur- och ekoturism har fler vinnare och är samhällsekonomiskt överlägset dagens gällande ekoparksavtal.

Vi som undertecknar denna skrivelse hoppas därför på ett gemensamt möte där vi tillsammans inleder en dialog om hur en omfattande satsning på södra Sveriges ekoparker kan främja skogarnas biologiska mångfald och samtidigt stärka angränsande kommuners attraktionskraft och traktens besöksnäring.

Södra Sverige den 8 april 2025

Naturskyddsföreningen i Blekinge

Leif Lagebrand (ordförande)

Hallands Naturskyddsförening

Anders Tullander (ordförande)

Naturskyddsföreningen i Jönköpings län

Lars Lindfors (ordförande)

Naturskyddsföreningen i Kalmar län

Per Jiborn (skogsansvarig)

Naturskyddsföreningen Kronoberg

Peter Rolfson (skogsansvarig)

Naturskyddsföreningen i Skåne

Anders Ekstrand (vice ordförande)

Naturskyddsföreningen i Norra Älvsborg

Thomas Ögren (ordförande)

Naturskyddsföreningen i Södra Älvsborg

Ingegerd Borg-Saviharju (ordförande)

Skaraborgs Naturskyddsförening

Mats Rosengren (styrelseledamot)

Naturskyddsföreningen i Östergötland

Barbro Carlberg (ordförande)

BirdLife Sverige

Christer Johansson

(sakkunnig skog- och våtmarksfrågor)

Skydda Skogen

Elin Götmark (talesperson)